

Sygn. akt I Ca 132/13

Dnia 6 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie: SSO Iwona Podwójniak

SSO Joanna Składowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. G.

przeciwko Zakładowi (...)w Ł.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 28 grudnia 2012 roku sygn. akt C 567/12

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 132/13

UZASADNIENIE

Powód R. G. wystąpił o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych wydanych na podstawie decyzji Zakładu (...)w Ł. nr(...)z dnia 25 lipca 2000 roku, tj. tytułów wykonawczych wystawionych przez Zakład (...)w Ł. w dniu 2 września 2009 roku oznaczonych jako: Km 890/2009, Km 891/2009 oraz Km 983/2009, Km 894/2009, Km 895/2009, Km 896/2009, Km 897/2009, Km 898/2009 i Km 899/2009.

Przystąpienie do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie powodowej zgłosiła K. G..

Pozwany Zakład (...)w Ł. wnosił o oddalenie powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Łasku oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach.

W dniu 9 kwietnia 1997 roku małżonkowie R. G. i K. G. zawarli umowę wyłączającą wspólność ustawową.

W dniu 25 lipca 2000 roku Zakład (...)w Ł. wydał decyzję nr 34/2000 określającą zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek małżonków G. na kwotę 11 946,17 zł.

Na podstawie tej decyzji została wpisana hipoteka ustawowa w kwocie jak wyżej na rzecz Zakładu (...)w Ł. na nieruchomości położonej we W. stanowiącej własność małżonków G. na prawach wspólności ustawowej.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 17 grudnia 2007 roku Sąd Rejonowy w Łasku w toczącej się egzekucji z tej nieruchomości przysądził własność tejże na rzecz nabywcy.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 8 listopada 2011 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił decyzję Zakładu (...)w Ł. nr (...), ustalając że określone w niej zadłużenie jest zadłużeniem K. G. z tytułu prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

W postępowaniu egzekucyjnym toczącym się do przedmiotowej nieruchomości pozwany przedstawił wyłącznie tytuły wykonawcze wystawione przeciwko K. G.. Tytuły wykonawcze, których dotyczy niniejsze powództwo zostały wycofane.

Mając na uwadze takie ustalenia, sąd pierwszej instancji wskazał, że w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego legitymacja czynna przysługuje co do zasady dłużnikowi oznaczonemu w tym charakterze w tytule wykonawczym.

W przedmiotowej sprawie toczy się egzekucja z nieruchomości stanowiącej majątek wspólny obojga małżonków i postępowanie jest na etapie zatwierdzania planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości.

Decyzja nr (...) była podstawą wpisu hipoteki ustawowej na nieruchomości, co do której jako jej właściciele ujawnieni byli oboje małżonkowie. Skutkiem wpisu hipoteki jest możliwość zaspokojenia tak zabezpieczonej wierzytelności w planie podziału stosownie do dyspozycji przepisu art. 1025 § 1 pkt 5 kpc.

Do planu podziału nie zostały zgłoszone żadne należności, które byłyby objęte tytułami wykonawczymi wystawionymi przeciwko obojgu małżonkom G.. Z powództwem opozycyjnym nie może wystąpić małżonek niewidoczny w klauzuli wykonalności. W takim stanie rzeczy zgodnie ze stanowiskiem Sądu powództwo jako odnoszące się w istocie do tytułów wykonawczych wystawionych przeciwko K. G. podlega oddaleniu.

Apelację złożył powód. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, tj. art. 194 i 195 kpc, art. 840 § 1 kpc, art. 840¹ kpc, art. 840² kpc polegające na:

- uznaniu, że powód nie posiada legitymacji czynnej, podczas gdy tytuły są wystawione na K. G., powód jest wskazany jako jej małżonek a egzekucja skierowana jest do majątku wspólnego,
- nie wezwaniu do sprawy w charakterze powódki K. G., podczas gdy w świetle uzasadnienia wyroku i treści tytułów egzekucyjnych jest to konieczne, przy jednoczesnej odmowie ustanowienia dla powoda pełnomocnika z urzędu i braku stosownych pouczeń,
- naruszeniu przepisu art. 5 kpc i art. 117 § 5 kpc polegające na oddaleniu wniosku powoda o ustanowienie adwokata z urzędu, podczas gdy sprawa ma charakter skomplikowany.

W konsekwencji, w ocenie powoda nastąpiło nierozpoznanie istoty sprawy poprzez zaniechanie ustalenia czy tytuły wykonawcze winny być pozbawione wykonalności.

Podnosząc powyższe zarzuty powód domagał się zmiany wyroku i pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych będących przedmiotem sprawy, ewentualnie – uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu powód wskazał, że skoro brak jest tytułów wykonawczych wystawionych przeciwko niemu, to co jest podstawą prawną uwzględnienia roszczeń pozwanego w planie podziału środków z majątku wspólnego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie może odnieść skutku.

Wbrew stanowisku skarżącego ocena sądu pierwszej instancji o braku legitymacji czynnej po stronie powoda R. G. jest trafna.

Powód przedstawił pod osąd sądu ściśle określone żądanie. Złożył powództwo o pozbawienie wykonalności tytułów stanowiących podstawę decyzji Zakładu (...)nr (...), wskazując że zobowiązanie wobec niego nie istnieje.

Powyższe jednoznacznie zatem wyznaczało zakres kognicji sądu. Ocena dopuszczalności i zasadności ochrony, której domagał się powód winna być zatem odniesiona do regulacji art. 840 kpc.

Co do zasady z powództwem przeciwegzekucyjnym na podstawie przepisu art. 840 kpc – poza sytuacją określoną w art. 840² kpc, która jednak w przedmiotowej sprawie nie ma zastosowania – może wystąpić osoba, przeciwko której została nadana klauzula wykonalności. Dotyczy to także tytułu pochodzącego od organu administracyjnego, w tym uprawnionego z mocy szczególnych przepisów Zakładu (...). Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności gdy podstawą egzekucji jest tytuł pochodzący od organu administracji jest dopuszczalne wtedy, gdy tytuł taki został zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności. Podstawą dla takiego wniosku jest to, że w drodze powództwa przewidzianego w art. 840 kpc można zwalczać jedynie sądowy tytuł wykonawczy – tj. tytuł egzekucyjny, któremu sąd nadał klauzulę wykonalności, choć sam tytuł oczywiście może pochodzić od organu administracyjnego.

W niniejszej sprawie taki tytuł wobec powoda nie istnieje. W ogóle nie była powoływana okoliczność istnienia przeciwko powodowi tytułu wykonawczego w rozumieniu przepisu art. 840 kpc – sądowego tytułu wykonawczego, tj. administracyjnego tytułu wykonawczego zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności. W szczególności taki tytuł, takie tytuły nie zostały złożone w sprawach toczącej się egzekucji komorniczej, więcej – także w ogóle nie zostały złożone przedmiotowe administracyjne tytuły wykonawcze wystawione przeciwko powodowi – zostały wycofane. Skoro tak, to powód – w braku przymiotu dłużnika w rozumieniu przepisu art. 840 kpc, tj. nie będąc osobą zobowiązaną, przeciwko której została nadana sądowa klauzula wykonalności – nie ma legitymacji czynnej do wystąpienia z powództwem z art. 840 kpc.

W kwestii pozostałych zarzutów apelacji, to dla ostatecznego rozstrzygnięcia – z uwagi na okoliczność jak wyżej – nie mają one dla niniejszego postępowania prawnego znaczenia.

Podnieść jednak należy, że – jak wynika z analizy akt postępowania w sprawie I Co 738/05 Sądu Rejonowego w Łasku – postępowanie w zakresie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nie zostało jeszcze merytorycznie rozstrzygnięte, także w zakresie pretensji R. G. w zakresie możliwości zaspokojenia wierzytelności pozwanego wynikającej z decyzji nr (...)i zabezpieczenia jej hipoteką ustawową. Te kwestie jednak z przyczyn, o których mowa powyżej nie poddają się kognicji w niniejszej sprawie.

Co się tyczy pozostałych zarzutów, w tym niewzwania do udziału w charakterze powoda K. G., to w sprawie nie zachodziło współuczestnictwo konieczne i w żadnym razie nie był konieczny łączny udział – jako strony powodowej – obojga małżonków G.. Także bez skutku pozostaje zarzut nieustanowienia dla powoda w niniejszym postępowaniu pełnomocnika z urzędu. Zgodnie z jednolitym i utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego odmowa ustanowienia pełnomocnika nie uzasadnia zarzutu nieważności postępowania – nie stanowi pozbawienia strony możliwości obrony swych praw. Samo złożenie wniosku o ustanowienie pełnomocnika nie obliguje do jego uwzględnienia. W niniejszej sprawie powód nie wykazywał nieporadności i był w stanie samodzielnie prowadzić sprawę, choć ostatecznie jego stanowisko nie zostało uwzględnione, niemniej również ta okoliczność nie może zmieniać oceny o braku wystarczających przesłanek dla ustanowienia pełnomocnika.

Wreszcie, co się tyczy zarzutu nierozpoznania istoty sprawy. Powód opiera go na zaniechaniu ustalenia czy tytuły wykonawcze powinny być pozbawione wykonalności. Oczywistym jest, że skoro sąd pierwszej instancji trafnie przyjął brak podstawy prawnej uprawnienia powoda dla domagania się rozpoznania sprawy jako żądania pozbawienia wykonalności w oparciu o przepis art. 840 kpc, to roztrząsanie kwestii przesłanek merytorycznych w aspekcie poszczególnych podstaw żądania nie było w ogóle uzasadnione.

Z tych wszystkich względów bezzasadna apelacja – w oparciu o przepis art. 385 kpc – podlega oddaleniu.

Z.